

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.
Katedra obchodního práva
PF UK

Posudek k diplomové práci Štěpána Lišky na téma „Souběh funkce člena statutárního orgánu kapitálové obchodní společnosti a pracovního poměru k téže společnosti“

Rozsah práce: 63 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 3. dubna 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil tradiční, přesto však stále aktuální téma, s nímž se v tuzemském odborném prostředí dosud pojí nespočet nejasností. Je potřebné a užitečné je analyzovat a zpracovávat, tím spíše na pozadí posledního vývoje judikatorního.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. V tuzemsku se mu sice věnuje nespočet odborných zdrojů, ať doktrinárních, tak judikatorních. Ty však ponechávají stále dost prostoru k dalším úvahám a argumentům. Na náročnosti tématu přidává nezbytnost proniknout do souvislostí pracovněprávních, ústavněprávních, ale i některých dalších, jako jsou například dílčí aspekty práva daňového, sociálního zabezpečení, deliktního apod.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl komplexně odpovědět na otázku, jaké možnosti se společností a členům jejich statutárních orgánů nabízejí po rekodifikaci v oblasti souběhu funkcí. Dle mého učinil upřímný pokus tento cíl naplnit, ve výsledku mu však zůstal mnohé dlužen. Viz zvláště níže k nedostatečné hloubce i preciznosti provedené analýzy.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předložené práce je evidentní. Nepochybuji o tom, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je přehledně vystavěná, pochybuji nicméně, zda logicky, resp. vhodně a uživatelsky komfortně tak, aby podpořila naplnění cíle, jehož dosažení práce sleduje. Diplomant nejprve nastínil základní pojmy a kontury problému (kapitola 1), následně zvlášť pojednal o vývoji jeho právní úpravy na jedné straně (kapitola 2 a 3) a judikatury na straně druhé (kapitola 4), aby teprve poté (v závěrečných pasážích kapitoly 4, resp. v kapitole 5) představil jeho detailnější analýzu i syntézu a načrtnul odpovědi, které avizoval úvodem. Základům této analýzy se ale nemohl vyhnout ani v předchozích pasážích. Stěžejním aspektům tématu se tak v práci věnuje na několika místech, opakovaně, tu s větší, tu s menší mírou podrobnosti. Byť i pozorný čtenář si tak ucelenější obrázek musí skládat postupně a relativně nesnadno.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Diplomant předkládá rozsáhlý přehled použitých pramenů, přesto v něm postrádám některá díla, která rovněž bylo vhodné zohlednit, například pokud jde o knižní publikace vážící se ještě k právní úpravě účinné do konce roku 2013. O něco důslednější mohla být i reflexe aktuální tuzemské judikatury, a to jak k samotným souběhům, tak souvisejícím otázkám, jimž se diplomant v práci věnoval. Na str. 51 kupříkladu diplomant poukazuje na dvě rozhodnutí Nejvyššího soudu, která potvrzují vznik pracovního poměru na řídicí činnost. Takových by ale bylo možno označit více, a to jen z poslední doby. Judikatorně bylo možné podložit (a případně rozvést) například závěr na str. 9, dle něhož ani vyžádaný pokyn valné hromady nezabavuje člena statutárního orgánu povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře. Na pozadí stanovisek doktrinálních mohl diplomant naopak lépe rozpracovat pojem obchodního vedení. Slušná je diplomantova práce s poznámkovým aparátém, i když na řadě míst tento aparát diplomantovi slouží spíše jako odkaziště na ustanovení právního předpisu, než prostor pro citace odborných děl.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubku diplomantovy analýzy nemám (vždy) za optimální. Mnohé pasáže ulpívají na povrchu a sklouzávají k základnímu popisu. Stručnost, s níž se diplomant vypořádal s některými otázkami, jde dokonce na vrub faktografické přesnosti jeho závěrů. V podrobnostech viz například níže ad 4. Poměrně obsáhle diplomant mapuje stav odborné polemiky a závěry judikatorní, slabší je již skutečná analýza i syntéza tohoto stavu, a to i na pozadí diplomantových vlastních argumentů a postojů, a jeho konkrétních praktických důsledků (zvláště, pokud jde o dopady loňského rozhodnutí velkého senátu). V některých případech jsem si dokonce nebyl jist, jaké stanovisko diplomant zastává.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce mám za vyhovující.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce má slušnou jazykovou i stylistickou úroveň. Chyby a překlipy jsem v ní zaznamenal, nejsou však nikterak četné. Na několika místech diplomant nevhodně pracuje se středníky, kde by se hodily tečky. Ani některé poznámky pod čarou nezakončuje tečkami.

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na několik dílčích nepřesností. Není například pravdou, že smlouva o výkonu funkce musí být (vždy) schválena nejvyšším orgánem společnosti (str. 6 a znovu na str. 10). Na str. 8 a 9 diplomant jako jedinou výjimku za zákazu udělovat pokyny k obchodnímu vedení zmiňuje vyžádané pokyny nejvyššího orgánu společnosti. Na str. 12 pojednává o rozdílu v „pojištění“ odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu či nemoci z povolání, z hlediska dotčených členů je však podstatně významnější otázka rozsahu a režimu této odpovědnosti. V analýze důvodů pro souběhy (str. 13 a 14) postrádám motivy nepravního charakteru. Nepřesné jsou diplomantovy teze o kategorické nepřipustnosti (souběžného) zákonného zástupčího oprávnění člena statutárního orgánu dle § 15 obchodního, resp. § 430 nového občanského zákoníku (str. 17 a 18 a znovu na str. 57 v samém závěru práce). Viz k tomu jen několik mých publikací z poslední doby. Nerozumím (i v kontextu celé práce) diplomantově závěru na str. 41, dle něhož bude-li na člena statutárního orgánu přenesena část obchodního vedení, vykonával by na základě takového přenosu „jinou činnost než jako člen statutárního orgánu“, otevřel by se tedy prostor pro souběžný pracovní poměr. Pokud skutečně půjde o delegaci „obchodního vedení“, jak by ji mohl člen statutárního

orgánu naplňovat v pracovním poměru, tedy rozhodovat (stále) o obchodním vedení jako zaměstnanec, když diplomant sám vysvětluje, že působnost člena statutárního orgánu v pracovním poměru realizovat nelze? Za přesné nepokládám ani diplomantovo tvrzení na str. 42, že velký senát Nejvyššího soudu „uznal, že je možné, aby měl člen statutárního orgánu v daném případě ... nárok na odměnu obvyklou“, a již vůbec nesdílím diplomantovy navazující pochybnosti, nakořik budou tyto závěry přenositelné do poměrů nového práva. V otázce režimu a důsledků zániku funkce na případný (přetrvávající) závazek ze smlouvy o výkonu funkce, kterou strany podřídily zákoníku práce, nespátruji rozpor mezi rozhodnutím velkého senátu ke sp. zn. 31 Cdo 4831/2017 a malého senátu č. 29 ke sp. zn. 29 Cdo 3478/2016, jak na něj upozorňuje diplomant na str. 44. Dle mého jsou závěry obou rozhodnutí plně v souladu. Na str. 50 diplomant, obávám se, nevystihuje podstatu argumentace, s níž Nejvyšší soud odmítl uznat souběh v případě, k němuž se pojí rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 3066/2013. Ve výčtu by bylo možno pokračovat, pro účely tohoto posudku to však nepokládám za nezbytné. Uvítám, jestliže diplomant nastíněná tvrzení upřesní, doplní či uvede na pravou míru během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Dle textu výše.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Přes vytýkané nedostatky práci celkově hodnotím jako způsobitou obhajoby. Výsledné hodnocení ponechávám závislým na jejím průběhu, předběžně práci nicméně navrhuji klasifikovat nejvýše jako velmi dobrou.

V Praze dne 11. května 2019

JUDr. Petr Čech, Ph.D., LL.M.